

WERKBOEK NIVEAU 4

Onderwijsassistent Activiteiten bij leren PW

MBO

TRAJECT
WELZIJN

PEDAGOGISCH WERK

Onderwijsassistent Activiteiten bij leren PW

Niveau 4

R.F.M. van Midde

Colofon

Auteur

R.F.M. van Midde

Redactie

M.H.A.J. Gloudemans

R.F.M. van Midde

Vormgeving en omslag

Studio Fraaj, Rotterdam

Fotografie omslag

Mathilde Karrèr

Opmaak

Imago Mediabuilers,

Amersfoort

Illustraties

Tiekstra Media

Over ThiemeMeulenhoff

ThiemeMeulenhoff ontwikkelt zich van educatieve uitgeverij tot een learning design company. We brengen content, leerontwerp en technologie samen. Met onze groeiende expertise, ervaring en leeroplossingen zijn we een partner voor scholen bij het vernieuwen en verbeteren van onderwijs. Zo kunnen we samen beter recht doen aan de verschillen tussen lerenden en scholen en ervoor zorgen dat leren steeds persoonlijker, effectiever en efficiënter wordt.

Samen leren vernieuwen.

www.thiememeulenhoff.nl

ISBN 978 90 06 62257 7

Eerste druk, eerste oplage, 2018

© ThiemeMeulenhoff, Amersfoort, 2018

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden veelevoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikel 16B Auteurswet 1912 j° het Besluit van 23 augustus 1985, Stbl. 471 en artikel 17 Auteurswet 1912, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoedingen te voldoen aan Stichting Publicatie- en Reproductierechten Organisatie (PRO), Postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp (www.stichting-pro.nl). Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16 Auteurswet) dient men zich tot de uitgever te wenden. Voor meer informatie over het gebruik van muziek, film en het maken van kopieën in het onderwijs zie www.auteursrechtenonderwijs.nl.

De uitgever heeft ernaar gestreefd de auteursrechten te regelen volgens de wettelijke bepalingen. Degenen die desondanks menen zekere rechten te kunnen doen gelden, kunnen zich alsnog tot de uitgever wenden.

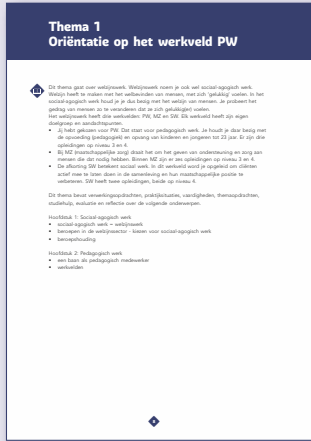
Deze uitgave is volledig CO₂-neutraal geproduceerd.

Het voor deze uitgave gebruikte papier is voorzien van het FSC®-keurmerk.

Dit betekent dat de bosbouw op een verantwoorde wijze heeft plaatsgevonden.

Rondleiding door dit werkboek

Het werkboek is verdeeld in thema's. Een thema in het werkboek sluit precies aan bij een thema in de theorie.

Themaopening
Je leest waar het thema over gaat en welke hoofdstukken en onderwerpen aan de orde komen.

In dit werkboek staan verschillende soorten opdrachten. Deze helpen je om je de benodigde vakkennis en beroepsvaardigheden eigen te maken.

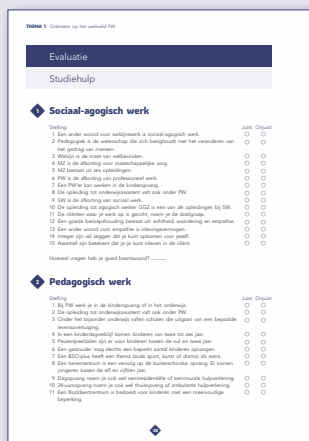

Verwerking Verwerkingsopdrachten helpen je de theorie te leren en te begrijpen. Ze zijn geordend per hoofdstuk.

Toepassing Praktijksituaties hiermee pas je de theorie toe in realistische praktijkbeschrijvingen.

Vaardigheden om de benodigde beroepsvaardigheden aan te leren.

Themaopdrachten grotere opdrachten waarmee je met de kennis en vaardigheden aan de slag gaat. Je werkt dan ook aan belangrijke algemene vaardigheden als samenwerken, informatie zoeken, presenteren, kritisch denken, plannen en problemen oplossen.

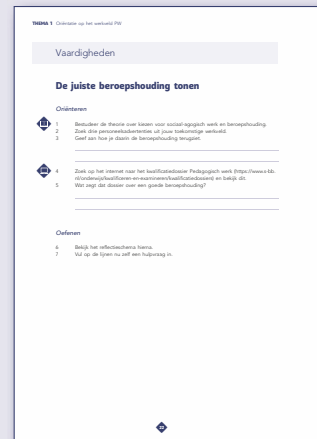
Evaluatie Studiehulp een zelftoets waarmee je controleert of je de theorie kent. Antwoorden zijn op te vragen bij je docent.

Evaluatie evalueren en reflecteren zijn belangrijke vaardigheden voor jouw toekomstige beroep: zet na elk thema op een rij wat je goed beheerst en wat je actiepunten zijn.

Vaardigheden

Een vaardigheid heeft een vaste opbouw:
Oriënteren ▶ Oefenen ▶ Toepassen ▶ Transfer

Observatielijsten
Bij sommige vaardigheden horen observatielijsten. Die vind je direct achter in dit werkboek. De observatielijsten zijn geordend per thema. Bovenaan staat bij welke vaardigheid de observatielijst hoort. Een observatielijst kun je gemakkelijk uit je werkboek halen. Zo kun je ze in de klas of in je BPV laten invullen.

Iconen helpen je op weg

In de kantlijn staan icoontjes. Die geven aan wat je in de opdracht kunt verwachten.

geeft aan dat je een deel van de theorie (nog een keer) leest om de vraag te kunnen beantwoorden.

bij deze opdracht werk je samen met anderen.

bij deze opdracht heb je een computer met internet nodig om informatie op te zoeken.

bij deze opdracht werk je aan je schrijfvaardigheden, bijvoorbeeld met het schrijven van een uitgebreid antwoord, verslag of rapport.

bij deze opdracht laat je de uitkomsten zien in een mondelinge presentatie.

geeft aan dat het gaat om een creatieve opdracht.

Werken met dit werkboek

Vind je het prettig om eerst de theorie te lezen en dan te kijken of je het weet en begrepen hebt? Lees dan eerst de theorie en maak daarna de verwerkingsvragen. Ben je meer iemand die het liefst de theorie doorneemt aan de hand van vragen? Start dan met de verwerkingsvragen en leg je theorieboek ernaast.

Werk je het liefst vanuit de praktijk? Begin dan met een praktijksituatie of een thema-opdracht en kijk of je de vragen kunt beantwoorden met de informatie uit de theorie.

Inhoudsopgave

Thema 1 Brede ontwikkeling 9

Verwerking 10

Verwerkingsopdrachten 10

Hoofdstuk 1 Leeractiviteiten en didactiek 10

Hoofdstuk 2 Ontwikkelingsgericht onderwijs 12

Toepassing 17

Praktijksituaties 17

Merel en Caro koppelen leeractiviteiten aan leerdoelen 17

Sam wil uitgaan van ontwikkelingsgericht onderwijs 19

Themaopdrachten 20

Evaluatie 21

Studiehulp 21

Hoofdstuk 1 Leeractiviteiten en didactiek 21

Hoofdstuk 2 Ontwikkelingsgericht onderwijs 22

Evaluatie en reflectie 23

Thema 2 Taal en rekenen 25

Verwerking 26

Verwerkingsopdrachten 26

Hoofdstuk 3 Taalvaardigheid 26

Hoofdstuk 4 Rekenen en wiskunde 32

Toepassing 37

Praktijksituaties 37

Anouk gebruikt haar ervaring ook thuis 37

Rekenen en wiskunde 39

Themaopdrachten 40

Evaluatie 42

Studiehulp 42

Hoofdstuk 3 Taalvaardigheid 42

Hoofdstuk 4 Rekenen en wiskunde 43

Evaluatie en reflectie 44

Thema 3 Oriëntatie op jezelf en de wereld 46

Verwerking 47

Verwerkingsopdrachten 47

Hoofdstuk 5 De leerling en de wereld 47

Toepassing 53

Praktijksituaties 53

Nienke denkt na over leergebieden, domeinen en leerdoelen 53

Themaopdrachten 54

Evaluatie 56

Studiehulp 56

Hoofdstuk 5 De leerling en de wereld 56

Evaluatie en reflectie 57

Thema 4 Kunstzinnige oriëntatie 59

Verwerking 60

Verwerkingsopdrachten 60

Hoofdstuk 6 Cultureel erfgoed 60

Toepassing 71

Praktijksituaties 71

Project 'Houden van' 71

Themaopdrachten 72

Evaluatie 73

Studiehulp 73

Hoofdstuk 6 Onderwijs in Nederland 73

Evaluatie en reflectie 74

Thema 5 Bewegingsonderwijs 76

Verwerking 77

Verwerkingsopdrachten 77

Hoofdstuk 7 Sport en spel 77

Toepassing 80

Praktijksituaties 80

Bastiaan begeleidt groep 7/8 80

Themaopdrachten 81

Evaluatie 82

Studiehulp 82

Hoofdstuk 7 Sport en spel 82

Evaluatie en reflectie 83

Thema 6 Activiteiten in VO en MBO 85

Verwerking 86

Verwerkingsopdrachten 86

Hoofdstuk 8 Activiteiten in vo en mbo 86

Toepassing 91

Praktijksituaties 91

Een aangepaste tuin 91

Themaopdrachten 93

Evaluatie 94

Studiehulp 94

Hoofdstuk 8 Activiteiten in vo en mbo 94

Evaluatie en reflectie 95

Thema 1

Brede ontwikkeling

Kinderen ontwikkelen zich voortdurend en op allerlei terreinen: ze ontwikkelen hun kennis en vaardigheden, maar ook hun sociaal gedrag en hun creativiteit. Jonge kinderen leren al spelend. In groep 1 en 2 werk je aan de brede ontwikkeling en laat je de kinderen met een bepaald doel spelen. Daarvoor ontwikkel je activiteiten die de ontwikkeling bevorderen en begeleid je kinderen bij hun spel. Veel basisscholen gebruiken daarvoor de didactiek van ontwikkelingsgericht onderwijs. In de hogere groepen werk je steeds vakgericht, maar ook daar blijft de brede ontwikkeling belangrijk.

Bij dit thema ligt de nadruk op de activiteiten in de onderbouw, omdat je daar nog niet vakgericht werkt, maar de bovenbouw komt ook aan bod. Activiteiten gericht op de brede ontwikkeling vinden daar vaak plaats in de vorm van projecten.

Hoofdstuk 1: Leeractiviteiten en didactiek

- doelgericht leren
- kerndoelen basisonderwijs
- eisen voor het vo en mbo
- werkvormen koppelen aan leeractiviteiten

Hoofdstuk 2: Ontwikkelingsgericht onderwijs

- ontwikkelingsaspecten
- ontwikkelingsgericht onderwijs
- stimuleren van de brede ontwikkeling
- schoolbrede projecten
- leergebieden in samenhang
- activiteiten die bijdragen aan een brede ontwikkeling
- didactisch begeleiden van ontwikkelingsgerichte activiteiten

Verwerking

Verwerkingsopdrachten

1 Leeractiviteiten en didactiek

- 1 In het onderwijs werk je resultaatgericht naar een doel toe. Vul de juiste woorden in. Kies uit: *eindtermen – leerlijnen – startkwalificatie – pedagogisch concept – competentiegericht leren – visie – kerndoelen*

Het einddoel van het onderwijs vanaf de basisschool is het behalen van een _____.

De overheid stelt _____ en _____ vast, die beschrijven wat leerlingen moeten kennen en kunnen.

De Stichting Leerplanontwikkeling werkt de kerndoelen uit tot _____.

Op welke manier een school naar het einddoel toewerkt, hangt af van de _____ van de school en het _____.

Op het vmbo en het mbo gaat het niet alleen om kennis maar vooral ook om vaardigheden. Dit heet _____.

- 2 Kerndoelen gelden voor alle kinderen. Hoe komt het dat scholen dan toch zo sterk van elkaar kunnen verschillen?

- 3 Wat is het verschil tussen kerndoelen en eindtermen in het voortgezet onderwijs?

- 4 Geef aan of de stellingen over het vmbo juist of onjuist zijn.

Stelling	Juist	Onjuist
Er zijn tien profielen waar leerlingen van de beroepsgerichte leerwegen uit kunnen kiezen.		
Leerlingen van de beroepsgerichte leerwegen volgen geen praktijkvakken		
Leerlingen van de beroepsgerichte leerwegen mogen meerdere profielen kiezen		

- 5 Sinds 1 augustus 2016 bestaat een kwalificatiedossier voor het mbo uit de volgende delen: basisdeel, profieldeel en keuzedeel. Combineer het deel met de omschrijving ervan.

Deel uit kwalificatiedossier	Omschrijving
1 Basisdeel	a Dit deel bestaat uit beroepsgerichte taken.
2 Profieldeel	b Dit deel bestaat uit de verrijking van de kwalificatie. De student kan zijn vakmanschap verbreden of verdiepen.
3 Keuzedeel	c Dit deel omvat de beroepsspecifieke eisen op het gebied van vakkennis, vaardigheden en houdingsaspecten.

- 6 Als een leerkracht of onderwijsassistent de kinderen iets wil leren, kiest zij een didactische werkvorm. Welke aspecten zijn bepalend voor de keuze van de werkvorm? Kies de juiste antwoorden.
- Het didactisch concept van de school.
 - Het leerdoel dat je wilt bereiken.
 - De werkvorm die je wilt gebruiken.
 - De manier van leren van de kinderen.

2 Ontwikkelingsgericht onderwijs

- 1 a Bij ontwikkelingsgericht onderwijs gaat het vooral om zes ontwikkelingsaspecten. In de tabel vind je een omschrijving van deze ontwikkelingsaspecten. Vul in de linkerkolom in om welk aspect het gaat.

Ontwikkelingsaspect	Omschrijving
	de ontwikkeling van het gevoelsleven
	de ontwikkeling in de omgang met anderen
	de ontwikkeling om zelf dingen te bedenken en met oplossingen te komen
	de verstandelijke ontwikkeling
	de ontwikkeling in groei, spierkracht, zintuigen en motoriek
	de ontwikkeling van jezelf als persoon

- b Vul steeds de ontwikkelingsaspecten in die het meest gestimuleerd worden.

Als je leerlingen in teams een balspel laat spelen, stimuleer je zowel de _____ ontwikkeling als de _____ ontwikkeling.

Als je een leerling met behulp van de website *Van A naar Beter* de snelste route van A naar B laat bepalen, stimuleer je zowel de _____ ontwikkeling als de _____ ontwikkeling.

Als je een leerling een scenario laat maken op basis van een zelfgekozen roman, stimuleer je zowel de _____ ontwikkeling als de _____ ontwikkeling.

Als je een leerling rijtjes deelsommen laat oefenen stimuleer je alleen de _____ ontwikkeling.

- 2 Wat zijn belangrijke voorwaarden voor succesvol ontwikkelingsgericht onderwijs?

Kies de juiste antwoorden.

- a Het prikkelen van de nieuwsgierigheid van kinderen.
- b Steeds toetsen wat de kinderen geleerd hebben.
- c Het opbouwen van een persoonlijke relatie met elk kind.
- d Het scheppen van een prettige en veilige sfeer in de klas.
- e Het doorbreken van de traditionele klassenopstelling.

3 Geef aan of de stellingen juist of onjuist zijn.

Stelling	Juist	Onjuist
Neem kinderen zo veel mogelijk uit handen. Dan leren ze zelfstandig te werken		
Door samen te spelen en samen te werken leren kinderen zichzelf beter kennen.		
Creatief denken wil zeggen dat je langs nieuwe wegen naar oplossingen zoekt.		
Woordjes leren zonder context is een goede manier om de woordenschat van kinderen uit te breiden.		

4 Je bent onderwijsassistent in een kleutergroep en de leerkracht vraagt of je een groepje kinderen wilt begeleiden bij het bouwen van een speeltuin. Leg uit op welke manier je daarbij drie van de volgende aspecten kunt stimuleren. Kies uit: actief leren; zelfstandigheid; samenwerking; communicatie; creativiteit; motoriek; onderzoeken, redeneren en problemen oplossen.

5 In een drukke straat dichtbij school is een ongeluk gebeurd. Gelukkig niet met dodelijke afloop, maar op school wordt er veel over gepraat. Ouders en leerkrachten maken zich zorgen over de veiligheid, want veel kinderen moeten de straat oversteken om op school te komen. Jij bent onderwijsassistent in groep 4/5. Bedenk een project dat je in de klas kunt doen naar aanleiding van deze gebeurtenis.

6 Wat is een belangrijk kenmerk van een sleutelvraag?

Kies het juiste antwoord.

- a Het is een vraag waarop maar één antwoord mogelijk is.
- b Het is een vraag waarmee de leraar de kinderen in een bepaalde richting stuurt.
- c Het is een vraag die leerlingen aan het denken zet en uitdaagt tot onderzoek.
- d Het is een vraag die de kinderen voor een dilemma stelt.

- 7 Waarom is bij het aanbieden van leerstof in samenhang belangrijk dat je op de hoogte bent van de leerlijnen in de methodes? Kies de juiste antwoorden.
- a Je weet dan welke voorkennis de kinderen hebben.
 - b Je kunt ervoor zorgen dat je geen opdrachten bedenkt die kennis en vaardigheden vragen die de kinderen nog niet hebben.
 - c De methodes van zaakvakken bieden al vaak samenhangende thema's aan.
 - d Je kunt dan aansluiten bij wat de kinderen juist aan het leren zijn bij bijvoorbeeld taal en rekenen.
 - e Je weet dan welk thema je niet kunt aanbieden en welk thema wel.
- 8 a Welk leergebied speelt altijd een cruciale rol als je leergebieden in samenhang wilt aanbieden?
- _____
- b Welke onderdelen van dat leergebied kunnen steeds aan de orde komen?
- _____
- 9 Geef in stappen aan hoe samenhang tussen leergebieden bereikt kan worden. Zet een 1 voor de eerste stap, een 2 voor de volgende stap en zo verder.

Stap	Samenhang leergebieden
	Bestudeer de leerlijnen en kerndoelen van de gekozen vakken.
	Bedenk bij elk vakgebied hoe je het in het thema kunt inpassen.
	Bedenk een thema of kies een thema dat zich al voordoet op school.
	Bestudeer de methodes van de gekozen vakken voor de concrete uitwerking.
	Bedenk bij welke vakgebieden het thema kan aansluiten.

- 10 a Bedenk een activiteit die bijdraagt aan brede ontwikkeling bij kinderen. Doe dit door het schema hieronder in te vullen.

Naam activiteit	
Leeftijdsgroep	
Doelgebied	
Materiaal	
Aantal	
Plaats	
Duur	
Beschrijving	

- b Deel je idee met een klasgenoot. Bespreek samen de overeenkomsten en verschillen van jullie plan.
- 11 In het didactische proces van spelbegeleiding kun je een aantal stappen onderscheiden. Zet de stappen in de juiste volgorde. Zet een 1 voor de eerste stap, een 2 voor de volgende en zo verder.

Stap	Didactisch proces
	Je reflecteert en past eventueel je suggesties aan.
	Je verbreedt het spel door er andere activiteiten of andere kinderen bij te betrekken.
	Je kijkt naar wat de kinderen doen en maakt hen via gerichte vragen bewust van de verhaallijn die in hun spel zit.
	Je probeert via suggesties en vragen het spel te verdiepen.

- 12 Welke rol speelt observatie als je van het spel van kleuters een ontwikkelingsgerichte activiteit wilt maken? Noem minimaal twee dingen.

Merel en Caro koppelen leeractiviteiten aan leerdoelen

Op basisschool De Voltreffer besteden alle leerkrachten aan het begin van de les aandacht aan de leerdoelen, zodat leerlingen goed weten wat zij die dag gaan leren (kennis en vaardigheden) en waar dit voor dient. Ze verwoorden de leerdoelen zo dat deze goed te begrijpen zijn voor alle leerlingen. De leerdoelen krijgen altijd een vaste plaats in de klas waar ze goed leesbaar zijn, op het (digi)bord of gewoon op een groot vel papier.

De leerlingen van groep 3 luisteren aandachtig als juf Merel het leerdoel van de dag bekendmaakt. 'Jongens, we hebben vandaag weer een nieuw doel. Ons doel heeft te maken met geschiedenis.' Juf Merel projecteert het leerdoel van de dag op het digibord en vraagt de leerlingen om het hardop voor te lezen. 'Ik kan mijn vakantie in de juiste volgorde van tijd zetten.' 'Heel goed, dan gaan we daaraan werken.'

Juf Merel en onderwijsassistent Caro hebben van tevoren overlegd voor welke didactische werkvorm ze zullen kiezen. Ze hebben daarbij gekeken naar het leerdoel, het didactisch concept en de doelgroep. Uiteindelijk gaf de doorslag dat deze les precies valt na het buitenspelen. De kinderen zijn dan vaak druk en Merel wil graag dat ze tot rust komen. Ze hebben besloten dat de leerlingen aan de slag gaan met een tekenopdracht die moet laten zien wat ze hebben meegemaakt tijdens hun vakantie en wanneer. Tijdens de tekenopdracht controleren Merel en Caro of de leerlingen het leerdoel goed in de gaten houden.

1 Waarom beginnen ze bij deze school een (nieuwe) les altijd met de leerdoelen?

2 Wat vind jij van het feit dat de leerdoelen ook een vaste, goed leesbare plaats hebben? Motiveer je antwoord.

3 Bij welk leergebied van de kerndoelen hoort het onderwerp waar groep 3 vandaag mee start?

- 4 Wat vind je van de factoren waarmee Merel en Caro rekening hebben gehouden bij de keuze voor deze werkvorm?

- 5 Waaraan kun je zien dat Merel en Caro met deze werkvorm bijdragen aan de brede ontwikkeling?

Sam wil uitgaan van ontwikkelingsgericht onderwijs

Sam is de afgelopen tijd druk bezig geweest met voorbereidingen voor de jaarlijkse Kinderboekenweek. Op basisschool De Vlieger, de BPV-school waar Sam werkt als onderwijsassistent, wordt altijd veel aandacht besteed aan dit evenement. 'Ingrid, een van de docenten hier, heeft me gevraagd om zo veel mogelijk verschillende ontwikkelingsgerichte activiteiten te bedenken. De bedoeling is dat we leerlingen prikkelen zich breed te ontwikkelen tot zelfstandig denkende en handelende mensen. Nou, ik denk dat de Kinderboekenweek zich daar goed voor leent. Je kunt per slot van rekening elk denkbaar onderwerp aan bod laten komen. We hebben al een kinderboekenschrijver uitgenodigd om hier op school te komen vertellen en voorlezen. Ik ga ook voorstellen om de leerlingen van groep 8 samen een boekje te laten maken. Ik denk erover om uit te gaan van ontwikkelingsgericht onderwijs. Dat betekent dat ik begin met een oriënterende startactiviteit, dat zou mooi het bezoek van de schrijver kunnen zijn. Daarna maak ik gebruik van verschillende didactische impulsen om de activiteit uit te bouwen.'

- 1 Als je leergebieden in samenhang wilt aanbieden, kun je kiezen voor verschillende strategieën. Welke strategie kiest Sam?

- 2 Sam is gevraagd om zo veel mogelijk verschillende ontwikkelingsgerichte activiteiten te bedenken. Hoe doe je dat bij de strategie waar hij voor kiest (zie antwoord bij 1)?

- 3 Welke ontwikkelingsaspecten komen er samen bij de activiteit voor groep 8?

- 4 Wat vind je van de startactiviteit die Sam kiest?

- 5 Welke didactische impulsen bedoelt Sam?

Themaopdrachten

Opdracht 1 Ontwikkelingsgerichte activiteit ontwerpen

Je gaat een ontwikkelingsgerichte activiteit ontwerpen. Dat kan voor een enkele leerling zijn, maar ook voor een klein groepje van hetzelfde ontwikkelingsniveau. Let er wel goed op dat je bewust de brede ontwikkeling wil stimuleren.

- 1 Kies een leerling of een groepje leerlingen voor wie je de activiteit ontwerpt.
- 2 Bepaal de beginsituatie van de leerlingen en leg dit puntsgewijs op papier vast. Wat kunnen de leerlingen en wat kunnen ze nog net niet?

- 3 Ontwerp de ontwikkelingsgerichte activiteit.
- 4 Geef aan hoe je de activiteit gaat begeleiden en waar je speciaal op let.
- 5 Voer de activiteit in de praktijk uit als hiertoe de mogelijkheid bestaat.
- 6 Maak hier een kort verslag van en voeg daar een evaluatie aan toe. Hoe reageerden de leerlingen? Was de activiteit goed uitvoerbaar? Wat ging goed en tegen welke problemen liep je aan? Waar zou dat aan kunnen liggen? Was het ontwikkelingsniveau goed ingeschat? Was er genoeg uitdaging voor de leerlingen? Wat zou je de volgende keer anders aanpakken en hoe?
- 7 Bespreek het verslag met twee medestudenten en wissel ervaringen uit.
- 8 Maak op basis van jullie ervaringen samen een lijstje met vijf tips voor het ontwikkelen en begeleiden van een ontwikkelingsgerichte activiteit.

1

Leeractiviteiten en didactiek

Stelling

Juist Onjuist

1 Bij het geven van onderwijs ga je uit van het pedagogisch didactisch concept van de school.	☐	☐
2 Met een startkwalificatie heb je kans op geschoold werk.	☐	☐
3 Kerndoelen en eindtermen geven aan wat leerlingen moeten leren en kennen, niet hoe ze het moeten leren.	☐	☐
4 De wettelijke eisen voor een mbo-opleiding staan in het kwalificatiedossier.	☐	☐
5 Kerndoelen geven niet alleen aan wat kinderen moeten kennen, ze bepalen ook welke didactische werkvormen gebruikt moeten worden.	☐	☐
6 Volgens de Wet op primair onderwijs moet het basisonderwijs zich alleen richten op rekenen en taal.	☐	☐
7 In het profieldeel van het kwalificatiedossier van het mbo staan beroepsgerichte taken.	☐	☐
8 Bij ieder leerdoel hoort een vaste didactische werkvorm.	☐	☐
9 Een rekenspel past goed in het traditionele klassikale onderwijs.	☐	☐
10 Een opstel schrijven en een samenwerkingsopdracht uitvoeren zijn voorbeelden van didactische werkvormen.	☐	☐

Hoeveel vragen heb je goed beantwoord? _____

2 Ontwikkelingsgericht onderwijs

Stelling

	Juist	Onjuist
1 Het stimuleren van de cognitieve ontwikkeling bij kinderen is belangrijker dan het stimuleren van de creatieve en sociale ontwikkeling.	☐	☐
2 Bij ontwikkelingsgericht onderwijs gaat het erom werkvormen te bedenken waarbij de leerlingen actief kunnen leren.	☐	☐
3 Het stimuleren van zelfstandigheid, creativiteit en samenwerken is kenmerkend voor alle onderwijsvisies.	☐	☐
4 Bij de keuze voor een schoolbreed project is het vaak niet mogelijk om aan te sluiten bij de directe leefwereld van de kinderen.	☐	☐
5 Als je leerstof in samenhang wilt aanbieden, moet je eigen materiaal maken, want de bestaande lesmethodes bieden dat niet aan.	☐	☐
6 Kennis van de leerlijnen en kerndoelen van alle vakken is onontbeerlijk als je leerstof in samenhang wilt aanbieden.	☐	☐
7 Als je leerstof in samenhang aanbiedt, zal je altijd aandacht besteden aan rekenen.	☐	☐
8 Spelbegeleiding is meer dan meespelen, je bent erop gericht het spel te verdiepen, gericht op bijvoorbeeld creatieve, cognitieve of emotionele ontwikkeling.	☐	☐
9 Door te tekenen werken de kinderen voornamelijk aan hun grove motoriek.	☐	☐
10 Als de leeractiviteiten aansluiten bij de directe ervaring van de kinderen is er sprake van betekenisvol leren.	☐	☐

Hoeveel vragen heb je goed beantwoord? _____

Evaluatie en reflectie

Evalueer en reflecteer op alle leeractiviteiten die je voor dit thema hebt uitgevoerd. Bepaal ook wat je actiepunten zijn.

De theorie

Ik heb de theorie van dit thema **wel / deels / niet** bestudeerd.

De verwerkingsopdrachten bij de theorie heb ik **wel / deels / niet** gemaakt.

Ik vind dat ik:

- **voldoende / onvoldoende** kennis en inzicht in de theorie heb om hiermee in de praktijk aan de slag te gaan;
- vragen van een docent, praktijkopleider, medestudent of cliënt over de belangrijkste onderwerpen van dit thema **wel / niet** goed kan beantwoorden.

Daarom vind ik dat ik dit thema **voldoende / onvoldoende** beheers.

Eventuele toelichting:

De praktijksituaties

Ik heb de praktijksituaties gelezen en de opdrachten **wel / deels / niet** gemaakt.

Daarom kan ik **wel / niet** een voorbeeld van een praktijksituatie over dit thema aan mijn docent, praktijkopleider of medestudent toelichten en uitleggen hoe ik daarmee om zou gaan.

Eventuele toelichting:

Conclusie

Ik ken alle onderwerpen die aan bod zijn gekomen in dit thema **wel / nog niet** goed.
Daarom kan ik **wel / nog niet** getoetst worden over dit thema.

Dit zijn mijn actiepunten bij dit thema:

Thema 2

Taal en rekenen

Taal en rekenen zijn twee belangrijke basisvakken in het basisonderwijs. Bij taal gaat het niet alleen om lezen en schrijven (schriftelijke taal), maar ook om spreekvaardigheid (mondelijke taal). Leerlingen met een goede mondelinge taalvaardigheid leren gemakkelijker lezen en schrijven. Ze kunnen beter actief meedoen in de les, zelf vragen stellen, beter informatie uitwisselen, samen een probleem oplossen en zo samen kennis verwerven.

Bij rekenen en wiskunde leren leerlingen vooral ook begrijpen wat ze doen en waarom ze het doen. Vaardigheden in rekenen en wiskunde zijn in het dagelijks leven onmisbaar.

Hoofdstuk 3: Taalvaardigheid

- taal-, schrijf- en leesmethoden
- mondelinge taalvaardigheid
- mondelinge taalactiviteiten en taalontwikkeling
- voorlezen en vertellen
- schriftelijk taalonderwijs
- leren lezen
- handschriftontwikkeling
- stellen
- taalverzorging: spelling, grammatica en interpuncties
- vreemdetalenonderwijs
- boekenhoek

Hoofdstuk 4: Rekenen en wiskunde

- rekenen en wiskunde in het dagelijks leven
- werken met rekenmethoden
- realistisch rekenen
- reken- en wiskundeactiviteiten met kleuters
- reken- en wiskundeactiviteiten vanaf groep 3
- didactisch begeleiden van rekenactiviteiten

Deze uitgave Onderwijsassistent Activiteiten bij leren PW maakt deel uit van de serie Traject Welzijn. De theorie van deze uitgave sluit volledig aan bij onderstaande kerntaken uit het kwalificatiedossier Pedagogisch werk.

P3-K1-W1 Bereidt de uitvoering van lesactiviteiten voor

P3-K1-W2 Voert lesactiviteiten uit

P3-K1-W3 Biedt (specifieke) ontwikkelingsgerichte lesactiviteiten aan

De leermiddelen uit de serie Traject Welzijn zijn bestemd voor de opleidingen Pedagogisch werk, Maatschappelijke zorg en Sociaal werk. Door de thematische opbouw is Traject Welzijn geschikt voor alle onderwijsvormen en alle leerwegen, past daarnaast in verkorte trajecten en sluit aan bij elke leerstijl. De leerstof is opgebouwd uit: theorie, praktijksituaties en beroepsvaardigheden. Je kunt starten vanuit de theorie of vanuit een (gesimuleerde) praktijksituatie. Wat voor jou het beste werkt.

De **theorie** bevat alle basiskennis en achtergrondinformatie bij het betreffende werkproces en bevat veel voorbeelden uit de beroepspraktijk. De verwerkingsopdrachten sluiten aan bij de leerstof in de theorie.

De **praktijksituaties** zijn realistische beschrijvingen van situaties uit de beroepspraktijk, inclusief opdrachten gekoppeld aan houdingsaspecten, vaardigheden en kenniselementen.

De **beroepsvaardigheden** bevatten opdrachten voor het stapsgewijs aanleren van sociaal-agogische, communicatieve, verzorgende en creatieve vaardigheden.

Het complete aanbod van Traject Welzijn bestaat uit:

- theorieboeken met een heldere en gestructureerde uitleg over de benodigde vakkennis, verduidelijkt met veel praktijkvoorbeelden;
- werkboeken met verwerkingsopdrachten, toepassingsopdrachten en evaluatie- / reflectieopdrachten;
- digitale omgeving met ondersteunend materiaal voor zowel student als docent.

Wil je weten welke materialen er nog meer beschikbaar zijn bij Traject Welzijn?

Kijk dan op www.thiememeulenhoff.nl/trajectwelzijn.

Auteur:

R.F.M. van Midde

Onder redactie van:

M.H.A.J. Gloudemans

R.F.M. van Midde

